

Luksemburg

Najlepsze rzeczy do zobaczenia i zrobienia

Przetłumaczone automatycznie

© backpackandsnorkel.com

Table of Contents

1. Dlaczego warto odwiedzić Luksemburg?	4
2.1 Zastrzeżenie	5
2.2 Prawa autorskie	6
3. Ogólne informacje o Luksemburgu	7
3.1 Ile czasu potrzebujesz na wizytę w Luksemburgu?	7
3.2 Jaki jest najlepszy czas na wizytę w Luksemburgu?	8
3.3 Najważniejsze wydarzenia w historii Luksemburga	9
3.4 Prowadzenie samochodu w Luksemburgu	13
3.5 Transport publiczny w Luksemburgu	13
3.6 Pieniądze i karty kredytowe w Luksemburgu	13
3.7 Woda z kranu w Luksemburgu	13
3.8 Telefon	13
3.9 W której strefie czasowej znajduje się Luksemburg	14
3.10 Wymagania wizowe dla Luksemburga	14
3.11 Języki używane w Luksemburgu	14
4. Trzydniowy plan wizyty w Luksemburgu	15
4.1 Wycieczka piesza z przewodnikiem po Ville-Haute w Luksemburgu	16
4.1.1 Wielka Rue	18
4.1.2 Pomnik Dicksa i Lentza	19
4.1.3 Place d'Armes	20
4.1.4 Miejsce Guillaume II	21
4.1.5 Pomnik Wielkiego Księcia Wilhelma II	22
4.1.6 Ratusz w Luksemburgu / Hôtel de Ville	23
4.1.7 Gëlle Fra – Pomnik Pamięci na Placu Konstytucji	24
4.1.8 Kazamaty Pétrusse	26
4.1.9 Most Pont Adolphe	29
4.1.10 Bulwar Franklina Delano Roosevelta	30
4.1.11 Katedra Notre-Dame	31
4.1.12 Pomnik Charlotte	33
4.1.13 Pałac Wielkiego Księcia	34
4.2 Wycieczka piesza z Ville Haute do Fort Thüngen w Luksemburgu	36
4.2.1 Musée National d'histoire et d'art Luxembourg	37
4.2.2 Kościół Saint-Michel	41

4.2.3 Most Pont du Château / Most Castel	42
4.2.4 Kazamaty kozłowe	44
4.2.5 Wycieczki Porte des Trois / Trzy Wieże	46
4.2.6 Hiszpańska wieża / hiszpańska wieża strażnicza	47
4.2.7 Chemin de la Corniche.....	48
4.2.8 Grund w kierunku Viaduc Ferroviaire / Viaduc de Pfaffenthal	49
4.2.9 Magazyn mąki La Hiel.....	50
4.2.10 Wycieczka do Fortu Obergrünwald	51
4.2.11 Fort Thüngen.....	53
4.2.12 Centrum Handlowe INFINITY / Place de Village Kirchberg.....	55
4.2.13 Fundacja Parc Pescatore.....	56
4.2.14 Panoramiczna winda Pfaffenthal.....	57
4.3 Zwiedzanie zamku Vianden i Echternach w Luksemburgu z przewodnikiem.....	59
4.3.1 Zamek Vianden	60
4.4 Samodzielna piesza wycieczka po Echternach w Luksemburgu	64
4.4.1 Opactwo Echternach / Bazylika św. Willibrorda Echternach	65
4.4.2 Oranżeria / Ogród Opacki	68
4.4.3 Ratusz / dawny Pałac Sprawiedliwości (Denzelt).....	69
4.4.4 Croix de Justice / Kolumna Sprawiedliwości (Urtzel)	70
4.4.5 Mury miejskie Echternach	72
4.4.6 Willa Romaine	73
4.4.7 Jezioro Echternach	74
5. Uwagi końcowe	76

1. Dlaczego warto odwiedzić Luksemburg?

Luksemburg to mało znana perełka Europy Środkowej. Znane jest z połączenia kultur francuskiej, niemieckiej i holenderskiej, bogatej historii oraz historycznych budynków i zamków, pięknych krajobrazów, dziewiczej przyrody, dobrych wędrowek oraz ciepłych, gościnnych i otwartych ludzi. Do tego dochodzą dobre i często bezpłatne muzea oraz bezpłatny transport.

Luksemburg to mały kraj i można go zwiedzić w trzy pełne dni.

2.1 Zastrzeżenie

W tym przewodniku dokładamy wszelkich starań, aby zapewnić jak najdokładniejsze informacje. Z biegiem czasu ceny, godziny, a nawet atrakcje mogą ulegać zmianom. Dlatego też ja i backpackandsnorkel.com nie ponosimy odpowiedzialności za doświadczenia użytkowników podczas podróży. Zdecydowanie sugeruję, abyś napisał lub zadzwonił do atrakcji, które planujesz odwiedzić, w celu potwierdzenia podczas planowania podróży.

Prosimy również zachować czujność, zwracać uwagę na otoczenie i mieć oko na swoje rzeczy. Kieszonkowcy i inni przestępcy mogą z łatwością zrujnować nawet najlepiej zaplanowane wakacje.

2.2 Prawa autorskie

Ta strona internetowa i jej zawartość są objęte prawami autorskimi 'Rudy at Backpack and Snorkel'. Wszelkie prawa zastrzeżone. Jakakolwiek redystrybucja lub reprodukcja części lub całości treści w jakiegokolwiek formie jest zabroniona. Zawartość tej witryny (w tym zdjęcia) nie może być sprzedawana, przedrukowywana ani wykorzystywana w celach komercyjnych bez pisemnej zgody 'Rudy at Backpack and Snorkel'. Bez naszej wyraźnej pisemnej zgody nie możesz rozpowszechniać ani wykorzystywać komercyjnie treści. Nie możesz ich także przesyłać ani przechowywać na żadnej innej stronie internetowej ani w innej formie elektronicznego systemu wyszukiwania.

3. Ogólne informacje o Luksemburgu

3.1 Ile czasu potrzebujesz na wizytę w Luksemburgu?

Luksemburg to mały kraj, ale kryje w sobie mnóstwo atrakcji. Większość odwiedzających odwiedza Luksemburg na 2 lub 3 dni, ludzie, którzy lubią wędrować wieloma szlakami lub zanurzać się w lokalnej kulturze, zazwyczaj zostają na tydzień. Nasz przewodnik turystyczny Backpack and Snorkel po Luksemburgu zapewnia 3-dniową wycieczkę, która pozwala zobaczyć główne atrakcje Luksemburga.

W tym przewodniku turystycznym staramy się zrównoważyć historyczne budynki i zamki, muzea i atrakcje na świeżym powietrzu, starając się w jak największym stopniu unikać powielania, abyście mogli zdobyć bogate i wszechstronne doświadczenie luksemburskie w ciągu trzech dni.

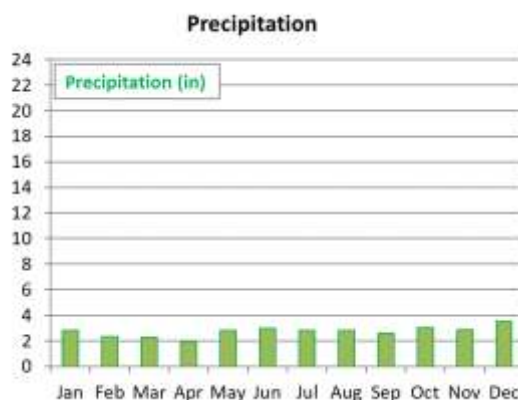
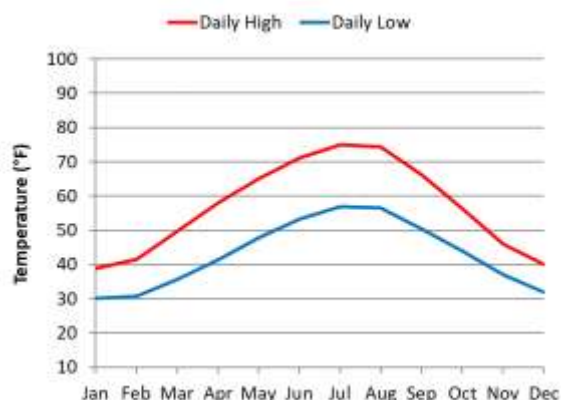
Lokalna kuchnia zdecydowanie nawiązuje do francuskiej kultury jedzenia, ale można znaleźć także wiele dań inspirowanych kuchnią niemiecką. Ponieważ Luksemburg jest tygłem światowych kultur, znajdziesz tu zaskakującą różnorodność potraw z całego świata, których możesz spróbować.

3.2 Jaki jest najlepszy czas na wizytę w Luksemburgu?

W Luksemburgu panuje klimat oceaniczny z ciepłymi latami, zimnymi lub chłodnymi zimami i umiarkowanymi opadami przez cały rok. Przez około dwie trzecie roku jest pochmurno.

- **Wiosna (koniec marca - czerwiec):** Łagodne temperatury, mniej opadów niż zimą i kwitnące wiosenne kwiaty sprawiają, że jest to dobry czas na zwiedzanie Luksemburga. Sezon turystyczny w Luksemburgu rozpoczyna się w czerwcu.
- **Lato (koniec czerwca - wrzesień):** To szczyt sezonu turystycznego w Luksemburgu z najwyższymi cenami, wysokimi temperaturami i mnóstwem atrakcji na świeżym powietrzu. Wrzesień to czas, kiedy w wielu miastach w całym kraju odbędą się festiwale wina.
- **Jesień (koniec września - grudzień):** Jesień przynosi łagodną pogodę, mniej turystów i, zazwyczaj w październiku, wspaniałe jesienne liście. Koniec października często przynosi pochmurne niebo i deszcz, a listopad przynosi spadające temperatury.
- **Zima (koniec grudnia - marzec):** Grudzień i styczeń to najzimniejsze miesiące w Luksemburgu. Okres świąt Bożego Narodzenia może być pracowity – ludzie odwiedzają jarmarki bożonarodzeniowe i Festiwal Zimowych Świąteł. Miasta są udekorowane na Boże Narodzenie, a mieszkańcy chłoną świąteczny nastrój. Od stycznia do marca to okres najmniej pracowity dla gości w Luksemburgu, a ceny hoteli są najniższe. Pogoda jest zimna i deszczowa lub śnieżna, dni są krótkie, a niebo jest pochmurne. To dobry czas na zajęcia w pomieszczeniach, takie jak zwiedzanie muzeów, pokazy i koncerty.

Poniżej znajduje się klimat, jakiego możesz się spodziewać podczas podróży do Luksemburga:

3.3 Najważniejsze wydarzenia w historii Luksemburga

- 35 000 lat p.n.e.: pierwsze ślady osadnictwa.
- II wiek p.n.e.: w regionie osiedlają się plemiona celtyckie.
- 58 do 51 p.n.e.: Rzymianie najeżdżają terytorium celtyckie pod rządami Juliusza Cezara. Obszar ten będzie częścią Cesarstwa Rzymskiego przez następne 450 lat.
- 406 rne: Rzym opuszcza ten obszar po infiltracji przez Franków (naród germański). Obszar ten staje się częścią Królestwa Franków i zostaje wprowadzony poprzednik obecnego języka luksemburskiego.
- 694: Willibrord i inni mnisi zakładają opactwo Echternach w 698, co odegrało kluczową rolę w chrystianizacji miejscowej ludności.
- 843–855: Dzisiejszy Luksemburg zostaje włączony do Królestwa Środkowej Francji.
- 855–959: Dzisiejszy Luksemburg jest częścią Królestwa Lotaryngii.
- 959–1059: Dzisiejszy Luksemburg jest obecnie częścią Księstwa Lotaryngii.
- 963: Oficjalna historia Luksemburga rozpoczyna się w roku 963, kiedy hrabia Zygfryd nabywa skalisty cypel (Bock Rock) z małą rzymską fortyfikacją na nim i jego bezpośrednim otoczeniem od cesarskiego opactwa św. Maksymina w Trewirze. Obszar ten znany jest jako Lucilinburhuc (mały zamek).
- 963: Siegfried buduje twierdzę zwaną castellum Lucilinburhuc (obecnie Zamek Luksemburski) na szczycie cypla Bock, prawdopodobnie poprzez renowację starej rzymskiej budowli. Ze względu na bliskość starożytnego szlaku handlowego, rzymskiej drogi Reims-Trier, zaczyna się rozwijać rynek, na którym zaczynają się osiedlać ludzie.
- 1083: Konrad I jako pierwszy nazywa siebie 'hrabią Luksemburga'. W ten sposób tworzy niezależne hrabstwo Luksemburga jako państwo w ramach Świętego Cesarstwa Rzymskiego.
- XIII wiek: Dzięki małżeństwom i działaniom wojennym Luksemburg znacznie powiększył swoje rozmiary.
- 1308: Hrabia Luksemburga, Henryk VII, zostaje królem Rzymian (oficjalny tytuł używany przez króla Niemiec).
- 1312: Henryk VII zostaje Świętym Cesarzem Rzymskim. Będzie pierwszym z czterech świętych cesarzy rzymskich, których ród luksemburski będzie rodził do 1443 roku.
- 1313: Jan Ślepy (Jan Luksemburski), syn Henryka VII, zostaje hrabią Luksemburga oprócz tytułu króla Czech (od 1310 r.) i tytularnego króla Polski. Jan Ślepy stanie się bohaterem narodowym Luksemburga oraz ważną postacią w luksemburskiej historii i folklorze. Przez wielu historyków uważany jest za uosobienie rycerskości w czasach średniowiecza.
- 1346: Jan Ślepy znajduje bohaterską śmierć w bitwie pod Crécy.
- 1354: Karol IV podnosi hrabstwo do rangi Księstwa Luksemburga i czyni swojego przyrodniego brata Wacława I pierwszym księciem Luksemburga.
- 1312–1443: Dom Luksemburgów konkurował z domem Habsburgów (Austria) o dominację w Świętym Cesarstwie Rzymskim i Europie Środkowej.
- 1443: Dom luksemburski wymiera, ponieważ Zygmunt i Elżbieta z Görlitz (księżna Luksemburga w latach 1411-1443) po śmierci pozostają bezpotomni.

Cały majątek dynastii luksemburskiej zostaje rozdzielony pomiędzy europejską arystokrację.

- 1444: Luksemburg staje się częścią Burgundzkiej Holandii, co wprowadza go pod obce panowanie.
- 1482: Filip Przystojny z rodu Habsburgów dziedziczy wszystko, co później stanie się Niderlandami Habsburgów, w tym Księstwo Luksemburga.
- 1506–1556: Luksemburg jest częścią rodu Habsburgów pod panowaniem austriackim.
- 1542: Król Francji Franciszek I dwukrotnie najeżdża Luksemburg, ale Habsburgowie pod wodzą Karola V za każdym razem odbijają księstwo.
- 1556–1714: Luksemburg jest częścią hiszpańskiej Holandii (rządzanej przez hiszpańską gałąź rodu Habsburgów).
- 1635: Francja i Hiszpania rozpoczynają wojnę, która potrwa do 1659 roku.
- 1659: Na mocy traktatu pirenejskiego Hiszpania ceduje luksemburskie fortece Stenay, Thionville i Montmédy oraz otaczające je terytorium Francji i po raz pierwszy skutecznie zmniejsza wielkość Luksemburga.
- 1684-1697: Francja podbija Luksemburg, ale w 1697 wróciła do Hiszpanów, aby uzyskać wsparcie w wojnie o sukcesję hiszpańską (kontrola imperium hiszpańskiego).
- 1714–1794: Luksemburg okupowany przez proaustriackie siły sojusznicze podczas wojny o sukcesję hiszpańską i obecnie jest częścią rodu Habsburgów pod panowaniem austriackim.
- 1794–1815: Francja ponownie najeżdża Austriacką Holandię podczas wojny Pierwszej Koalicji. Francuska Armia Rewolucyjna dopuszcza się wielu okrucieństw wobec luksemburskiej ludności cywilnej i opactw, w tym masakr w Differdange i Dudelange oraz niszczenia opactw Clairefontaine, Echternach i Orval. Twierdza Luksemburg stawia opór przez prawie 7 miesięcy przed kapitulacją sił Habsburgów. Francuski polityk Lazare Carnot nazywa Luksemburg 'najlepszą fortecą na świecie, z wyjątkiem Gibraltaru', co później nadało miastu Luksemburg przydomek 'Gibraltar Północy'. Francja wdraża francuski jako jedyny język urzędowy.
- 1815–1890: Po pokonaniu Napoleona Bonaparte przywracane jest Księstwo Luksemburga. Ponieważ Luksemburg był kiedyś częścią Świętego Cesarstwa Rzymskiego i Habsburgów, Królestwo Prus i Zjednoczone Królestwo Niderlandów rości sobie obecnie prawa do tego terytorium. Na Kongresie Wiedeńskim zdecydowano, że Luksemburg stanie się członkiem nowo powstałej Konfederacji Niemieckiej, głową państwa zostanie Wilhelm I Niderlandzki (król Niderlandów), a Twierdza Luksemburg ma być obsadzona przez wojska pruskie, a duża część terytorium luksemburskiego (w tym Bitburg i St. Vith) staje się własnością Prus. Ten drugi rozbiór Luksemburga jest drugim przypadkiem zmniejszenia wielkości Księstwa Luksemburga. Aby zrekompensować Księstwu tę stratę, Księstwo Luksemburga zostaje podniesione do rangi Wielkiego Księstwa, czyniąc holenderskiego monarchę Wielkim Księciem Luksemburga.

- 1839: Traktat londyński inicjuje trzeci rozbiór Luksemburga po tym, jak król holenderski i Prusy odrzuciły roszczenia nowo utworzonego kraju Belgii do Wielkiego Księstwa Luksemburga. Luksemburg traci ponad połowę swojego terytorium. Zachodnia część kraju, w większości francuskojęzyczna, zostaje przekazana Belgii, podczas gdy pozostałe, germańskojęzyczne Wielkie Księstwo Luksemburga uzyskuje pełną niepodległość.
- 1867: Podpisany w następstwie wojny austriacko-pruskiej i kryzysu luksemburskiego, Drugi traktat londyński przyznaje Luksemburgowi pełną niezależność i neutralność. Aby zapewnić neutralność Luksemburga, traktat stanowi, że zachodnie fortyfikacje miasta Luksemburg muszą zostać zburzone i nigdy nie będą odbudowywane. Zadanie to zajmie 16 lat i będzie kosztować 1,5 miliona franków w złocie. Ponad 15 mil (24 km) podziemnej obrony i 9,9 akrów (4 hektary) kazamatów, baterii, koszar itp.
- 1870: Podczas wojny francusko-pruskiej neutralność Luksemburga zostaje uszanowana i ani Francja, ani Niemcy nie napadają na kraj.
- 1890: Holenderski król Wilhelm III nie ma męskich potomków, którzy mogliby go zastąpić, w związku z czym holenderskie roszczenia do tytułu Wielkiego Księcia Luksemburga wygasają, ponieważ Luksemburg przestrzega prawa salickiego, które zabrania Wilhelminie, córce Wilhelma III, dziedziczenia po Luksemburgu. Podczas gdy korona Holandii przechodzi na Wilhelminę, korona Luksemburga przechodzi na Adolfa z Nassau-Weilburg (Adolphe) zgodnie z Paktem Rodzinnym z Nassau. Kończy to prawie 40 lat obcego panowania nad Luksemburgiem.
- 1914: Cesarskie Niemcy najeżdżają Luksemburg podczas I wojny światowej w drodze na podbój Francji. Niemcy oficjalnie pozwalają Luksemburgowi zachować znaczną część swojej niepodległości i systemu politycznego, jednocześnie potajemnie planując aneksję kraju po podboju Francji. Rząd luksemburski uważa, że Niemcy nie dokonają aneksji Luksemburga i pozostaje ściśle neutralny. Ta neutralność niemal doprowadzi do rozwiązania Luksemburga po I wojnie światowej, gdyż Francja i Belgia interpretują ją jako współpracę z Niemcami. W przeciwieństwie do swojego rządu wielu Luksemburczyków obawia się, że Niemcy ostatecznie zaanektują ich kraj. Około. W armii francuskiej przeciwko Niemcom służy 3700 Luksemburczyków, a około 2000 ginie. Ich ofiary upamiętniono pod pomnikiem Gëlle Fra.
- 1919: 77,8% ludności Luksemburga głosuje za utrzymaniem monarchii i odrzuca utworzenie republiki.
- 1940: Podczas II wojny światowej Niemcy atakują i anektują Luksemburg. Rząd Luksemburga ucieka do Londynu i wspiera aliantów.
- 1945: 2,45% przedwojennej populacji Luksemburga ginie, a około jedna trzecia wszystkich budynków zostaje zniszczona lub poważnie uszkodzona. Luksemburg zostaje członkiem-założycielem Organizacji Narodów Zjednoczonych.
- 1949: Luksemburg zostaje członkiem-założycielem NATO.
- Lata pięćdziesiąte: Luksemburg jest jednym z członków założycieli poprzednich organizacji, którymi obecnie jest Unia Europejska.

3.4 Prowadzenie samochodu w Luksemburgu

Podobnie jak w krajach sąsiadujących z Luksemburgiem – Belgii, Francji i Niemczech, samochody poruszają się po prawej stronie drogi. Ograniczenia prędkości to:

- 130 km/h (81 mil/h) na autostradach (zmniejszona do 110 km/h (69 mil/h), gdy droga jest mokra lub leży na niej śnieg)
- 90 km/h (56 mil/h) na drogach poza miastami
- 50 km/h (31 mil/h) na obszarach miejskich

Policja egzekwuje ograniczenie prędkości za pomocą fotoradarów mobilnych lub stacjonarnych. W chwili pisania tego tekstu kary za przekroczenie prędkości wynoszą od 45 do 145 euro, w zależności od wagi pierwszego wykroczenia. Poważni recydywiści mogą trafić do więzienia lub zostać ukarani grzywną do 10 000 euro. Parkowanie w centrum miasta prawie nigdy nie jest bezpłatne, a w chwili pisania tego tekstu opłaty wahają się od 0,50 do 2 euro za godzinę.

3.5 Transport publiczny w Luksemburgu

Od 2020 roku wszystkie formy transportu publicznego, w tym autobusy, pociągi i tramwaje, będą bezpłatne na terenie całego kraju. Autobusy są szybkie, czyste, bezpieczne i w bardzo dobrym stanie. Jeśli autobus lub pociąg przekroczy granicę z sąsiednią Belgią, Francją lub Niemcami, wówczas będziesz musiał zapłacić za przejazd.

Aby znaleźć swoje kontakty, odwiedź poniższe strony internetowe:

- <https://www.mobiliteit.lu/en/journey-planner/>
- <https://www.mobiliteit.lu/en/timetables-and-lines/bus/>
- <https://www.mobiliteit.lu/en/timetables-and-lines/train/>
- <https://www.mobiliteit.lu/en/timetables-and-lines/tram/>

3.6 Karty pieniężne i kredytowe w Luksemburgu

Walutą obowiązującą w Luksemburgu jest euro. Aktualny kurs wymiany można znaleźć [Tutaj](#).

Karty kredytowe (MasterCard i VISA) są powszechnie akceptowane.

3.7 Woda z kranu w Luksemburgu

Woda z kranu jest wysokiej jakości i zdatna do picia w Luksemburgu. Ponieważ jest traktowany ozonem lub dwutlenkiem chloru, nie ma smaku ani zapachu chloru. Jest całkowicie pozbawiony smaku i dlatego nie ma potrzeby go filtrować.

3.8 Telefon

Kod kraju dla Luksemburga to: +352

3.9 W której strefie czasowej znajduje się Luksemburg

Luksemburg, podobnie jak kraje sąsiednie, używa czasu środkowoeuropejskiego/UTC+1 i przestrzega czasu letniego (DST). Aktualny czas lokalny można znaleźć [Tutaj](#).

3.10 Wymagania wizowe dla Luksemburga

Luksemburg jest częścią strefy Schengen, podobnie jak sąsiednie kraje Unii Europejskiej. [Tutaj](#) nie podlega kontroli granicznej w przypadku wjazdu lub wyjazdu z Luksemburga samochodem. Tutaj możesz sprawdzić, czy potrzebujesz wizy, aby wjechać do Luksemburga.

3.11 Języki używane w Luksemburgu

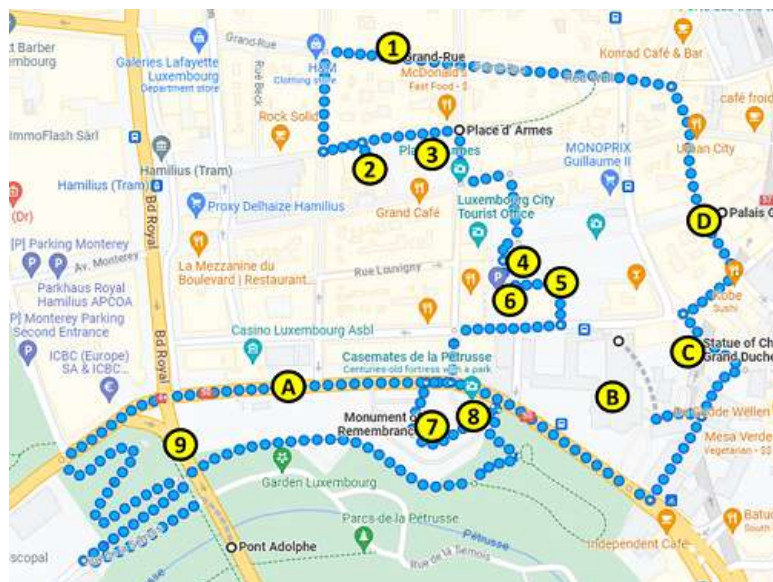
W Luksemburgu obowiązują trzy języki urzędowe: luksemburski, niemiecki i francuski.

- **Francuski:** Francuski jest najczęściej używanym językiem w Luksemburgu i głównym językiem komunikacji. Jeśli odwiedzisz sklepy lub restauracje, które są najczęściej odwiedzane przez mieszkańców, możesz spotkać pracowników, którzy mówią tylko po francusku i może kilka słów po niemiecku lub angielsku. W muzeach prawie wszystkie eksponaty będą miały opisy w języku francuskim, wiele z nich będzie miało także opisy w języku niemieckim, ale tylko nieliczne opisy będą w języku angielskim.
- **Niemiecki:** Niemiecki jest nadal najpopularniejszym językiem w gazetach, ale francuski zyskuje na popularności.
- **Luksemburski:** Luksemburski ma podobieństwa do niemieckiego i holenderskiego. Jest to dominujący język mówiony w polityce.
- **Angielski:** Większość osób w branży turystycznej mówi po angielsku.

4.1 Piesza wycieczka z przewodnikiem po Ville-Haute w Luksemburgu

Ta piesza wycieczka po Luksemburgu z przewodnikiem wymaga około 3,2 km spaceru, nie licząc odległości pokonywanych w muzeum i kazamatach. Wycieczkę możesz rozpocząć w dowolnym momencie, ponieważ kończy się ona tam, gdzie się zaczęła. Ville-Haute to historyczne centrum miasta Luksemburg, położone na szczycie [skalisty cypel \(Bock Rock\)](#), który hrabia Zygfryd nabył w 963 roku.

1 [Wielka Rue](#)

2 [Pomnik Dicksa i Lentza](#)

3 [Place d'Armes](#)

4 [Miejsce Guillaume II](#)

5 [Pomnik wielkiego księcia Wilhelma II](#)

6 [Ratusz w Luksemburgu / Hôtel de Ville](#)

7 [Gëlle Fra na Placu Konstytucji](#)

8 [Kazamaty Pétrusse](#)

9 [Most Pont Adolphe](#)

[Bulwar Franklina Delano Roosevelta](#)

B [Katedra Notre-Dame](#)

C [Pomnik Charlotte](#)

D [Pałac Wielkiego Księcia](#)

Należy pamiętać, że dzisiejsza wycieczka piesza obejmuje zwiedzanie Casemates (Pétrusse lub Bock Casemates). Kazamaty Pétrusse są otwarte przez cały rok, ale do kazamatów Bock można dotrzeć tylko latem. Ponieważ Bock Casemates są z nich bardziej popularne, bilety na angielską trasę koncertową mogą zostać wyprzedane. Dlatego też zaleca się zakup biletów wstępu z kilkudniowym, a nawet tygodniowym (w sezonie) wyprzedzeniem. Wstęp do kazamatów odbywa się wyłącznie z przewodnikiem i należy dostosować plan podróży, aby nie przegapić wycieczki. Dobra wiadomość jest taka, że do centrum Luksemburga można dojść piechotą, a część miasta, którą dzisiaj zwiedzamy, pozwala dotrzeć do wejścia do kazamat w ciągu kilku minut.

1. The first image shows a close-up of a person's face, which is heavily blurred and distorted. The person appears to be wearing a mask or has their face covered in some way. The image is very low quality and lacks detail.

4.1.2 Pomnik Dicksa i Lentza

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

Pomnik Dicksa i Lentza stoi na zachodnim krańcu [Place d'Armes](#) na placu Jana Pallacha. Pomnik został stworzony przez Pierre'a Federspiela i upamiętnia dwóch poetów narodowych Luksemburga:

- Edmond de la Fontaine (1823-1891), lepiej znany pod pseudonimem Dicks. Dicks był luksemburskim prawnikiem, poetą i autorem tekstów, uważanym za narodowego poetę Luksemburga.
- Michel Lentz (1820-1893), twórca hymnu narodowego Luksemburga.

Na szczycie pomnika znajduje się lew, który reprezentuje Wielkie Księstwo, a na dole stoi kowal, który symbolizuje przemysł stalowy.

Napis na filarze brzmi: Mir wëlle bleiwe wat mir sin (Chcemy pozostać tym, kim jesteśmy) to narodowe motto Luksemburczyków. Określenie to powstało w patriotycznej pieśni Michela Lentza z 1859 roku pt.: De Feierwon. Piosenka jest hołdem dla pierwszej kolei transgranicznej w Luksemburgu.

Wyrażenie 'Mir wëlle bleiwe wat mir sin' zaczęło symbolizować przebudzenie narodowe i świadomość niepodległości Luksemburczyków w XIX wieku, czego kulminacją był [1890, kiedy wykonano ostatni krok w kierunku pełnej niepodległości, gdy Adolf z Nassau-Weilburg został wielkim księciem Luksemburga](#).

4.1.4 Miejsce Guillaume II

([mapa](#), [recenzje](#))

Place Guillaume II jest również znane jako 'Knuedler' (po luksembursku 'węzeł'), co nawiązuje do węzła w pasie noszonym przez franciszkanów. Dzieje się tak, ponieważ pierwotnie plac ten był zajmowany przez klasztor franciszkanów.

Podczas wojen o niepodległość Francji w 1795 roku klasztor został wywłaszczony przez żołnierzy francuskich i później częściowo rozebrany. W 1804 roku Napoleon podarował miastu Plac Guillaume II.

Rozbiórkę zakończono w 1829 roku, a nowy ratusz (obecnie [Urząd Miasta Luksemburga](#)) wzniesiono w latach 1830 - 1838 po południowo-zachodniej stronie rynku, korzystając z materiałów rozebranego klasztoru.

Place Guillaume II zazwyczaj nie jest zbyt ruchliwe, z wyjątkiem:

- Targ rolniczy odbywa się tu w środy i soboty od marca do sierpnia w godzinach od 6:00 do południa.
- Odbywający się tu raz w roku od 1991 roku koncert rockowy Rock um Knuedler gromadzi do 10 000 widzów.
- grudnia, kiedy na rynku odbywa się jarmark bożonarodzeniowy.

Biuro informacji turystycznej w Luksemburgu znajduje się po zachodniej stronie placu.

Po wschodniej stronie Place Guillaume II stoi pomnik [Wielki książę Wilhelm II](#).

4.1.6 Urząd Miasta Luksemburga / Hôtel de Ville

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

W tym dwupiętrowym budynku w stylu neoklasycystycznym mieści się siedziba rządu miasta Luksemburg, prywatne biuro burmistrza miasta Luksemburg i regularnie goszczą zagraniczni dygnitarze. Stoi na miejscu dawnego klasztoru franciszkanów, który został zajęty przez armię francuską w 1795 r., a następnie rozebrany w celu budowy Placu Guillaume II w 1804 r., a później ratusza luksemburskiego w latach 1830–1838.

Na ceremonię otwarcia ratusza trzeba było poczekać do 1844 r., ponieważ trwająca rewolucja belgijska uniemożliwiła przybycie na nią króla-wielkiego księcia Wilhelma II. W 1844 roku Wilhelm II ostatecznie poprowadził ceremonię otwarcia ratusza, a także odsłonięcie [pomnik konny dla siebie](#).

Budynek po raz pierwszy służył jako siedziba rady miejskiej. W 1848 r. było ono gospodarzem Zgromadzenia Ustawodawczego, które napisało [nowa konstytucja narodowa](#). W 1938 r. dodano dwie rzeźby lwów, które flankują wejście. Reprezentują miasto Luksemburg, co znajduje odzwierciedlenie w jego herbie.

Podczas II wojny światowej niemieccy okupanci przekształcili piwnice z hal targowych na biura, znacznie zwiększając ilość powierzchni biurowej w budynku.

Należy pamiętać, że wycieczka nie kończy się w miejscu, w którym się rozpoczęła. Wyjdiesz z Pétrusse Casemates kilkaset stóp na południowy zachód, na niższym poziomie gzymsu. Przy wyjściu skręć w lewo (na wschód) i wejdź po schodach. Na końcu schodów skręć w lewo (na zachód) i podążaj ścieżką wzdłuż ścian kazamaty.

Figure 1: A blurry, low-resolution image of a landscape, possibly a field or forest, with a blue sky and green vegetation.

Figure 2: A blurry, low-resolution image of a landscape, possibly a field or forest, with a blue sky and green vegetation.

Water Quality

Water Quality

Water Quality

Introduction

4.1.11 Katedra Notre-Dame

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

Godziny otwarcia: Codziennie od 8:00 lub 9:00 do 18:00 lub 19:00, w zależności od dnia i miesiąca. Wstęp: bezpłatny

Budowę pierwotnego kościoła jezuickiego rozpoczęto w 1613 r., a konsekrację przeprowadzono w 1621 r. Został on zbudowany na potrzeby miejscowego kolegium jezuickiego.

Jezuici opuścili Luksemburg w 1773 r., a kościół został подарowany miastu Luksemburg w 1778 r. Kościołowi nadano nazwę 'Notre-Dame' w 1848 r., a w 1870 r. papież Pius IX podniósł kościół do rangi katedry Notre-Dame. W latach 1935–1938 katedrę powiększono i rozbudowano, a do pierwotnej wieży zachodniej dodano wieże wschodnią i środkową. W Wielki Piątek 1985 roku prace na dachu spowodowały pożar wieży zachodniej. Wieża Zachodnia zawałiła się, a jej dzwony (dzwon Marii Panny, dzwon Willibrord, dzwon Piotra, dzwon Cunigunde) uległy zniszczeniu w pożarze. Naprawa wieży trwała 6 miesięcy.

W udostępnionej do zwiedzania krypcie katedry pochowani są:

- Jan Ślepy (1296–1346)
- Marie-Adélaïde, wielka księżna Luksemburga (1894–1924)
- Marie Anne, wielka księżna Luksemburga (1861–1942)
- Feliks, książę Bourbon-Parma (1893–1970)
- Książę Karol Luksemburski (1927–1977)
- [Charlotte, wielka księżna Luksemburga \(1896–1985\)](#)
- Joséphine Charlotte, wielka księżna Luksemburga (1927–2005)
- Jean, wielki książę Luksemburga (1921–2019)

Brama północna zbudowana jest w stylu półrenesansowym i półbarokowym, ekran chóru z bogato rzeźbionego alabastru, a kolumny ozdobione są arabeskami. Piękne witraże pochodzą z XIX i XX wieku.

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

Na tym kończy się Twój pierwszy dzień podróży po Luksemburgu. Teraz idź na północ Rue du Marché-aux-Herbes do [Wielka Rue](#), a następnie na zachód do punktu początkowego trasy.

Jeśli masz jeszcze czas to polecamy spokojny spacer wzdłuż [Chemin de la Corniche](#) i być może zjedzenie obiadu w [Place d'Armes](#).

4.2.1 Narodowe Muzeum Historii i Sztuki w Luksemburgu

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

W chwili pisanie tego tekstu muzeum jest otwarte od wtorku do niedzieli w godzinach 10:00 – 18:00 (czwartek 20:00)

Wstęp na Wystawę Stałą: bezpłatny

Wstęp na wystawy czasowe: 7 € za osobę dorosłą

Narodowe Muzeum Historii i Sztuki specjalizuje się w prezentowaniu dzieł sztuki i artefaktów z całej historii Luksemburga.

Historia Narodowego Muzeum Historii i Sztuki rozpoczyna się w 1845 roku wraz z założeniem 'Towarzystwa Badań i Ochrony Zabytków Wielkiego Księstwa Luksemburga', które było odpowiedzialne za utrzymanie kolekcji zabytków historycznych z miasta Luksemburg. W 1868 roku został włączony do Instytutu Wielkiego Książęcego, którego dodatkowe obowiązki obejmowały konserwację zbiorów archeologicznych.

W 1939 roku, na początku II wojny światowej, muzeum przeniosło swoje zbiory w celu ich zabezpieczenia. Po wojnie, w 1946 r., muzeum zostało ponownie otwarte, po przeniesieniu Państwowych Muzeów Luksemburskich i jego zbiorów.

W 1988 roku muzeum zostało podzielone na Narodowe Muzeum Historii i Sztuki oraz Narodowe Muzeum Historii Naturalnej, które w 1996 roku przeniosło się do nowego budynku.

Muzeum mieści się na 5 różnych piętrach, począwszy od Czasów Prehistorycznych na najniższym piętrze podziemnym. Na wyższych piętrach znajdują się eksponaty z czasów Brązu, Rzymu, a na najwyższym z czasów współczesnych.

Uznaliśmy, że zbiory są wartościowe i pouczające. Wszystkie eksponaty miały opisy w języku francuskim, wiele z nich miało opisy w języku niemieckim, a tylko nieliczne miały opisy w języku angielskim.

Przy wejściu na każde piętro znajdują się laminowane broszury w języku angielskim zawierające dodatkowe informacje.

Nie zastępują one jednak konieczności korzystania z audioprzewodnika, który można dostać przy wejściu. Audioprzewodnik zawiera mnóstwo informacji, które moim zdaniem były często zbyt szczegółowe i czasochłonne.

Do muzeum nie można wносить toreb ani plecaków. Mają szafki, w których można zamknąć swoje rzeczy za 1 €. Euro zostanie zwrócone po otwarciu szafki.

1. The first image shows a person in a blue shirt and a person in a white shirt standing in front of a building. The person in the blue shirt is on the left and the person in the white shirt is on the right. They are both looking towards the camera.

Figure 1: A large, light-colored, conical structure, possibly a volcano or a large pile of material, situated in a green, hilly landscape under a clear blue sky.

Figure 2: A large, dark, conical structure, possibly a volcano or a large pile of material, situated in a green, hilly landscape under a clear blue sky.

4.2.5 Wycieczki Porte des Trois / Trzy Wieże

([mapa](#), [recenzje](#))

Średniowieczna brama zwana 'Trzema Wieżami' składa się z dwóch okrągłych wież z XIV wieku i centralnego placu mieszkalnego z XII wieku. Część środkowa należała do pierwszego średniowiecznego kamiennego ogrodzenia.

Do 1810 roku Brama Trzech Wież służyła jako brama do Ville-Haute i więzienie.

Stare pisma wspominają o podziemnych lochach i linach, którymi więźniowie schodzą na dół i na górę.

Za średniowieczną bramą znajdował się niewielki bastion, który został zbudowany w 1606 roku w celu strzeżenia i ochrony otoczenia bramy. W 1828 roku przekształcono go w pałacowy taras ogrodowy.

4.2.6 Hiszpańska wieża / hiszpańska wieża strażnicza

([mapa](#), [recenzje](#))

Szereg wież strażniczych (być może do 37) zostało zbudowanych przez Hiszpanów w XVII wieku w ramach większych prac fortyfikacyjnych. Przeznaczenie wieżyczek nie zostało jednoznacznie ustalone. Niektóre przetrwały do dzisiaj.

Teraz wróć do miejsca, skąd przyszedłeś, idź około 185 m, aż droga skręci w lewo. Tutaj zaczyna się [Chemin de la Corniche](#).

4.2.7 Chemin de la Corniche

([mapa](#), [recenzje](#))

'Corniche' to droga lub chodnik wbudowany w zbocze góry, gdzie teren stromo wznosi się z jednej strony i opada z drugiej.

Chemin de la Corniche został zbudowany wzdłuż zboczy Bock i oferuje wspaniałe widoki na dolinę Alzette i Grund (część miasta w dolinie). Widoki sprawiły, że Chemin de la Corniche zyskał przydomek 'najpiękniejszego balkonu w Europie'. Zaczyna się w pobliżu [Kościoła św. Michała](#), następnie wije się wzdłuż Bock na południe i kończy przy drodze 'Mnt du Grund' w dolinie poniżej budynku Archiwum Narodowego. Należy pamiętać, że pod koniec Chemin skręca o prawie 180 stopni w lewo, a następnie schodzi w dół. Całkowita długość wynosi ok. 1650 stóp (500 m).

4.2.8 Grund w kierunku Viaduc Ferroviaire / Viaduc de Pfaffenthal

([mapa](#), [recenzje](#))

Kiedy dojdiesz do 'Mnt du Grund', skręć w prawo (nie przechodź przez bramę Porte espagnole (Grund) / hiszpańską (Grund). Po przebyciu 125 m skręć w lewo w Rue Sosthène Weis i jedź nią przez ok. 1150 stóp (350 m) przez [Most Pont du Château](#). Tuż za mostem na przejściu dla pieszych skręć w prawo, a następnie jedź Rue du Fort Olisy, która po około 200 m doprowadzi Cię do Viaduc Ferroviaire / Viaduc de Pfaffenthal.

Wiadukt Pfaffenthal to most kolejowy o długości 257 m, który przecina dolinę Alzette. Dla ruchu kolejowego otwarto go w 1862 roku.

Idź dalej i przejdź przez mały mostek przecinający rzekę Alzette. Na skrzyżowaniu skręć w lewo i idź około 310 m. Następnie skręć w Rue des Trois-Glands, która odchodzi w prawo, a następny cel będzie przed tobą po 120 m.

4.2.9 Magazyn mąki La Hiel

([mapa](#), [recenzje](#))

To tylko punkt orientacyjny do ścieżki pieszej prowadzącej do Fort Thüngen. Niestety nie można wejść do budynku.

Budynek, zbudowany w 1733 roku, miał za zadanie bezpiecznie przechowywać mąkę przed robakami i myszami, tak aby była jej wystarczająca ilość na wypadek, gdyby obca armia miała oblegać miasto.

W 1771 roku ściany zewnętrzne, za wyjątkiem ściany frontowej, zostały podwyższone do ceglanych z podcieniami. Szacuje się, że elewacja została zbudowana z cegły gdzieś pomiędzy 1815 a 1866 rokiem.

1. The first image shows a person standing in a field, possibly a park or a garden, with trees and a path in the background. The person is wearing a light-colored shirt and dark pants.

2. The second image shows a person standing in a field, possibly a park or a garden, with trees and a path in the background. The person is wearing a light-colored shirt and dark pants.

3. The third image shows a person standing in a field, possibly a park or a garden, with trees and a path in the background. The person is wearing a light-colored shirt and dark pants.

THE HISTORY OF THE COUNTY OF DURHAM

BY JOHN H. COLEMAN, ESQ., F.R.S.

4.2.11 Fort Thüngen

([mapa](#), [recenzje1](#), [recenzje2](#), [strona internetowa](#))

Jedź dalej pod górę, a po ok. 20 minutach dotrzesz do Fortu Thüngen. 330 stóp (100 m). Fort nosi przydomek "Trzy Żołędzie", ponieważ na szczycie każdej wieży znajduje się jeden żołędź.

Fort został zbudowany w latach 1732-1733, a rozbudowany i wzmocniony przez Prusów w 1836 i 1859-1860.

Większość Fortu Thüngen została zburzona zgodnie z wymogami traktatu londyńskiego z 1867 roku. Pozostały jedynie trzy wieże i fundamenty reszty fortu.

Nienaruszony fort, który dzisiaj można zobaczyć, jest rekonstrukcją odzwierciedlającą ostatnią fazę pierwotnej rozbudowy w 1837 roku. Prace zakończono i fort został ponownie otwarty jako Musée Dräi Eechelen (Muzeum Trzech Żołędzi).

W chwili pisania tego tekstu godziny otwarcia są od wtorku do niedzieli od 10:00 do 18:00 (w środy od 20:00), a wstęp jest bezpłatny.

Stała ekspozycja obejmuje około 600 eksponatów, które obejmują historię Luksemburga od podboju burgundzkiego w 1443 r. do budowy mostu Adolfa w 1903 r. Eksponaty prezentowane są w kilku kazamatach (podziemnych galeriach).

Dzięki podziemnym galeriom sam budynek staje się ważną częścią ekspozycji stałej. Został odrestaurowany, aby odzwierciedlić ostatnią fazę pierwotnej rozbudowy w 1837 roku.

4.2.12 Centrum Handlowe INFINITY / Place de Village Kirchberg

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

Po wyjściu z [Fort Thüngen](#) skręć w prawo i podążaj ścieżką wzdłuż boku fortu, a następnie na tyły MUDAM (Muzeum Sztuki Nowoczesnej Wielkiego Księcia Jeana). Z tyłu zobaczysz parking Parlamentu Europejskiego (budynek Schumana). Przejdź przez parking, aż dojdiesz do ruchliwej Avenue John F. Kennedy. Przejdź przez ulicę, a dojdiesz do Centrum Handlowego INFINITY. Po tak długim spacerze należy się odpoczynek w jednej z kawiarni czy restauracji lub możliwość zrobienia zakupów.

Kiedy już skończysz, możesz wrócić do miasta bezpłatnym tramwajem (T1) lub bezpłatnym autobusem (12, 32, CN4). Przystanek tramwajowy znajduje się bezpośrednio przed budynkiem (w miejscu, w którym wcześniej przechodziłeś przez ulicę), a przystanek autobusowy znajduje się przy ulicy Rue du Fort Niedergruenewald, czyli ulicy, która odchodzi w pobliżu przystanku tramwajowego.

Oto nasze rekomendacje co do stacji, na której należy wysiąść z tramwaju/autobusu, aby kontynuować wycieczkę:

- Zjazd T1 w Limpertsberg, Teatr
- Wyjście 12 w Centrum, Fondation Pescatore
- Wyjście 32 w Centrum, Fondation Pescatore
- Wyjście CN4 w Centre, Fondation Pescatore

4.2.13 Fundacja Parc Pescatore

([mapa](#), [recenzje](#))

Parc Fondation Pescatore to ładny, spokojny park, który zajmuje ok. 3,8 akra (15 200 m²). Ścieżki spacerowe są asfaltowe i znajdują się na nich ławki, fontanna i kilka dzieł sztuki. Na północy, za bramą, znajduje się 'Pescatore, J.P. Foundation', ośrodek dla seniorów, który mieści się w pięknym neogotyckim budynku wybudowanym w 1886 roku.

Fundacja wywodzi się od luksemburskiego kupca i bankiera Jean-Pierre'a Pescatore, który pozostawił miastu 500 000 franków i swoją prestiżową kolekcję dzieł sztuki pod warunkiem założenia instytucji społecznej i muzeum. Rezultatem jest budynek i park. Podczas bitwy o Ardeny (ofensywa w Ardenach 1944/1945) budynek służył jako kwatera główna amerykańskiego generała George'a S. Pattona.

Ten park znajduje się tuż obok naszej ostatniej atrakcji na dziś, [Panoramiczna winda Pfaffenthal](#).

...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

4.3.1 Zamek Vianden

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

Zamek Vianden położony jest na skalistym cyplu na wysokości 310 m, górując nad miastem Vianden i wychodząc na rzekę Our. Jest to jeden z największych zamków obronnych na zachód od Renu i najczęściej odwiedzany zabytek historyczny Luksemburga poza miastem Luksemburg.

W chwili pisania tego tekstu godziny otwarcia wynosiły od 10:00 do 18:00 (17:00 w marcu i październiku oraz 16:00 od listopada do lutego). Wstęp dla dorosłych kosztuje 10 €, obowiązują zniżki dla studentów i dzieci. Uznaliśmy, że warto zapłacić za audioprzewodniki (dostępne w 10 językach) za dodatkowe 2 € za audioprzewodnik, ponieważ jest tylko kilka opisów w języku angielskim; wszystko jest w języku niemieckim i francuskim.

Przy wejściu otrzymasz broszurę z planem wycieczki z przewodnikiem. Pokoje są ponumerowane, co znacznie ułatwia podążanie wyznaczoną ścieżką spacerową.

W pobliżu krótkiej ścieżki prowadzącej do wejścia znajduje się kilka małych parkingów z płatnym parkingiem. Zapłaciliśmy za 2 godziny i wróciliśmy po około 1 godzinie 40 minutach.

Pierwszą budowlą, która została zbudowana w tym miejscu w 275 roku n.e. była niewielka fortyfikacja, która w przypadku ataku służyła jako schronienie dla mieszkańców miasta. Konstrukcja została opuszczona około 430 roku. Około roku 1000 zbudowano tu kamienny zamek. Posiadała wieżę strażniczą i była otoczona owalnym murem obronnym.

Około roku 1100 powstał zamek mieszkalny z kaplicą, kuchnią i pomieszczeniami mieszkalnymi, w którym prawdopodobnie mieszkała rodzina arystokratyczna.

Około godz. 1170 dobudowano nową, większą wieżę mieszkalną, reprezentacyjną dziesięcioboczną kaplicę oraz rozbudowano pałac. Przez lata hrabiowie Vianden dokonali wielu uzupełnień i modyfikacji. W XIII wieku cały zamek został przebudowany na wzór gotycki. Wydaje się, że wiele z tych modyfikacji i rozszerzeń zostało wprowadzonych na wzór Izby Luksemburskiej.

W 1417 roku zmarł ostatni potomek rodu Vianden i zamek służył wówczas jako magazyn, a niektóre zewnętrzne konstrukcje zostały zburzone. W XVI wieku zamek był w większości opuszczony.

W 1820 roku król Wilhelm I sprzedał zamek Wenzelowi Costerowi za 3200 florenów, który zaczął wyburzać budynek i wyprzedawać wszystko, w tym drzwi, okna, boazerie, belki dachowe, rynny, a nawet dachówki, pozostawiając zamek w ruinie.

Zniewaga wywołana rozbiórką dumnego niegdyś zamku rozgniewała ludność, dlatego w 1827 roku król nabył ruiny za 1100 florenów z zamiarem jego renowacji. W związku z rewolucją belgijską 1830 r. nic się nie wydarzyło aż do 1851 r., kiedy to książę Henryk Holenderski na własny koszt odbudował kaplicę. Przeprowadzono więcej renowacji, aż do przerwania prac przez I wojnę światową.

W 1944 roku, w bitwie pod Vianden, zamek udowodnił swoją wartość militarną, gdy luksemburski ruch oporu był w stanie obronić zamek przed znacznie większymi siłami nazistów.

Po II wojnie światowej odbudowa Zbrojowni trwała dopiero w 1962 roku. Prace wstrzymano do czasu, gdy Wielki Książę Jean oddał zamek Luksemburgowi w 1977 roku. W latach 1978 – 1982 odrestaurowano zewnętrzną część zamku do stanu, który można zobaczyć dzisiaj. Renowację wnętrza zakończono w 1990 roku.

Teraz prawdopodobnie zbliża się pora lunchu. Możesz albo pojechać do Vianden na lunch, albo zjeść przekąskę w zamkowej kawiarni i kontynuować podróż do [Echternach](#), czyli Twojego następnego celu, i tam zjeść lunch. Dojazd do Echternach powinien zająć 30-35 min.

4.4.1 Opactwo Echternach / Bazylika św. Willibrorda Echternach

([mapa](#), [recenzje](#))

Opactwo Echternach to klasztor benedyktynów w mieście Echternach, w pobliżu granicy z Niemcami.

W 698 r. biskup Willibrord, misjonarz anglosaski, później wyniesiony do rangi św. Willibrord, został mianowany opatem i otrzymał zadanie założenia większego klasztoru na miejscu małego klasztoru z VI wieku.

Willibrord otworzył opactwo w Echternach w 700 roku i zapewnił sobie wsparcie wielu irlandzkich mnichów, którzy byli częścią pierwszej osady w Echternach.

Po śmierci Willibrorda w 739 r. w wieku 81 lat opactwo wkrótce stało się za małe dla dużej liczby pielgrzymów przybywających, aby odwiedzić jego grób.

Na początku IX wieku zbudowano większy kościół w stylu karolińskim, który jednak spłonął około 200 lat później.

Karol Wielki (król Karol Wielki) był zdecydowanym zwolennikiem opactwa, ale kiedy państwo frankońskie upadło pod rządami jego następcy podczas wojen domowych w latach trzydziestych IX wieku, władza opactwa osłabła, a w 847 r. benedyktyni zostali wyrzuceni.

W IX wieku, zanim wyrzucono mnichów benedyktyńskich, opactwo Echternach było jednym z najważniejszych miejsc spisywania rękopisów monastycznych w imperium frankońskim – powstało w nim ewangelia z Augsburga, ewangelia Maaseycka, ewangelia z Trewiru i ewangelia z Fryburga.

W 971 roku król Otton Wielki przywrócił benedyktynów do Echternach, a opactwo wkroczyło w drugi Złoty Wiek, stając się ponownie jednym z najbardziej wpływowych opactw w północnej Europie.

W 1031 roku konsekrowano nowy romański kościół. Miała rozmiary podobne do bazyliki, którą widzimy dzisiaj.

W XIII w. do wnętrza dodano dekoracje gotyckie, a w XVII w. dobudowano rozmaite kaplice.

W 1794 r. wojska francuskie splądrowały i zbezczeszczyły kościół, w 1797 r. został on zlicytowany i służył jako fabryka ceramiki, a przez pierwszą połowę XIX w. jako plac zabaw wojskowych.

Do roku 1850 kościół był w ruinie.

W 1862 roku założono stowarzyszenie na rzecz odbudowy kościoła, a w 1868 roku zakończono przebudowę w stylu neoromańskim i dokonano ponownej konsekracji opactwa.

W przededniu II wojny światowej w 1939 roku papież Pius XII nadał opactwu status bazyliki mniejszej w uznaniu jego znaczenia jako narodowego centrum pielgrzymek do św. Willibrorda.

W 1944 roku część bazyliki została zniszczona, a po wojnie odbudowano ją w oryginalnym stylu rzymskim, uzyskując budynek, który widzimy dzisiaj. Ponowną konsekrację obiektu przeprowadzono w 1953 r.

Zwiedzając bazylikę, zwróćcie uwagę na witraże – przedstawiają one życie św. Willibrorda, a w oknie chóru stoi on pomiędzy apostołami Piotrem i Pawłem pod wizerunkiem Trójcy Świętej. Górne okna przedstawiają osoby, które odegrały ważną rolę w życiu Willibrorda.

Rozeta nad organami ozdobiona jest znakami zodiaku.
Poniżej bazyliki znajduje się krypta z grobowcem Willibrorda, wykonanym z marmuru z Carrary. Sufit zdobią XI-wieczne freski przedstawiające sceny z życia Najświętszej Marii Panny.

Wstęp jest bezpłatny, a opactwo jest zwykle otwarte w godzinach 8:00–18:00, w niedziele 13:00–18:00.

4.4.4 Croix de Justice / Kolumna Sprawiedliwości (Urtzel)

([mapa](#),[recenzje](#))

Kolumna Sprawiedliwości znajduje się na Rynku, niedaleko [dawny Pałac Sprawiedliwości \(Denzelt\)](#). Został wzniesiony prawdopodobnie w 1236 roku, kiedy hrabina Ermesinde z Luksemburga wręczyła miastu Echternach list wolnościowy. Po zbudowaniu [dawny Pałac Sprawiedliwości \(Denzelt\)](#) kolumna służyła do ogłaszania sądów wyroków. To dało mu przydomek Urtzel (kolumna Wyrok).

Pod koniec XVIII wieku pomnik stał się symbolem coraz bardziej kwestionowanej władzy opactwa Echternach, a w 1774 roku mieszkańcy Echternach chcieli go zastąpić posągami Justitii i Paxa oraz fontanną. Nic się nie wydarzyło aż do roku 1794, kiedy francuskie wojska rewolucyjne zajęły Echternach. Nie jest jasne, czy zburzyli go miejscowi, czy wojska francuskie, czy jedno i drugie.

W miejscu krzyża postawiono drzewo wolności 'wśród pieśni i muzyki'. W 1798 r. posadzono nowe drzewo wolności.

W 1897 r. architekt, który odrestaurował Pałac Sprawiedliwości (Denzelt), zaproponował ponowną odbudowę starej Kolumny Sprawiedliwości, ponieważ zachowały się oryginalne rysunki. Propozycja ta była bardzo kontrowersyjna i ponownie nic się nie wydarzyło.

W 1920 r. w ogrodzie w Echternach odkryto pozostałości krzyża sądowego, a w maju 1929 r. Towarzystwo Upiększające Echternach zwróciło się do władz miejskich z prośbą o odbudowę Urtzel w dawnym kształcie. Dopiero w 1938 r. rada miejska wyraziła zgodę na odbudowę krzyża sądowego w innym miejscu Rynku. Prace odbudowy ukończono w 1939 roku.

Pomnik przetrwał bitwy II wojny światowej jedynie z kilkoma zadrapaniami, ale został usunięty w 1945 roku ze względu na ruchy wojsk amerykańskich. Został ponownie wzniesiony w 1955 roku w pobliżu opactwa.

W 1979 r. rada miejska Echternach zatwierdziła projekt przeniesienia repliki krzyża sądowego na pierwotne miejsce na Rynku. Dokonano tego w 1982 r., a w 1983 r. Poczta Luksemburga wydała znaczek z krzyżem sądowym Echternach.

4.4.5 Mury miejskie Echternach

([mapa](#))

Do dziś przetrwało tylko kilka fragmentów murów miejskich z 20 wieżami i 4 bramami. Większość została poważnie zniszczona podczas II wojny światowej, ale po wojnie została odbudowana. Możesz albo dojść do pozostałych fragmentów muru, albo podjechać tam w drodze do kolejnego celu, czyli [Willa Romaine](#).

4.4.6 Willa Romaine

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa](#))

Villa Romaine leży na [Jeziro Echternach](#) i można zwiedzać obie atrakcje łącznie. Aby się tam dostać należy dojechać na parking nad jeziorem Echternach ([mapa](#)), a następnie udać się pieszo do Villa Romaine. Nie korzystaj ze wskazówek dojazdu do Villa Romaine, które mapy Google sugerują z parkingu, w przeciwnym razie trafisz na płot i zamkniętą bramę.

Malutkie centrum dla zwiedzających, z którego z platformy na dachu roztacza się dobry widok na ruiny, jest otwarte od połowy kwietnia do końca września od wtorku do niedzieli w godzinach 10:00 – 12:00 i 13:00–17:00. Oferują okresowe wycieczki z przewodnikiem, za które trzeba zapłacić – zapytaj w centrum dla zwiedzających, kiedy się one odbywają.

4.4.7 Jezioro Echternach

([mapa](#), [recenzje](#), [strona internetowa1](#), [strona internetowa2](#))

Obszar wokół Echternach nazywa się Müllerthal. Czasami nazywana jest 'Małą Szwajcarią Luksemburga' ze względu na piękne krajobrazy i liczne szlaki turystyczne. Żadna wycieczka do Echternach nie jest kompletna bez wizyty nad jeziorem Echternach. Sztuczne jezioro o powierzchni 74 akrów (20 hektarów) jest popularne zarówno wśród mieszkańców, zwłaszcza latem, jak i turystów. Można tam spacerować, jeździć na rowerze, grać w siatkówkę plażową, opalać się, grillować, pływać w małym, wyznaczonym miejscu do pływania (od maja do września), pływać kajakiem, rowerem wodnym lub łowić ryby (za pozwoleniem). Znajduje się tu także kilka placów zabaw dla dzieci i kilka restauracji. Tuż obok jeziora znajduje się hostel, jeśli chcesz spędzić jedną lub więcej nocy w pobliżu jeziora.

Wokół jeziora biegnie jeden szlak przystosowany dla wózków inwalidzkich o długości 3,4 km, a przez Müllerthal prowadzi kilka nieutwardzonych szlaków turystycznych.

Aby dostać się do jeziora Echternach, zaparkuj na parkingu ([mapa](#)) w pobliżu jeziora, a następnie przejdź kilka metrów do jeziora.

Na tym kończy się trzeci dzień Twojej wycieczki po Luksemburgu.

5. Uwagi końcowe

O RUDYM Z PLECAKA I fajki

Urodziłem się w Niemczech i wyemigrowałem do Stanów Zjednoczonych w 2003 roku. Moja żona i ja jesteśmy naprawdę wielonarodową parą: ja mam niemieckie pochodzenie, a ona chińskie dziedzictwo. Oboje mieszkamy w USA.

Niestety, praca w USA oznacza, że mamy znacznie mniej dni urlopu w porównaniu do innych krajów, takich jak m.in. Niemczech i dlatego nie możemy podróżować zbyt często.

Dzięki wielu próbom i błędom znaleźliśmy swój idealny styl podróżowania i wakacji. Tworzenie niezapomnianych chwil poprzez skupienie się na ważnych miejscach, planowanie czasu na spotkania z mieszkańcami i oczywiście na relaks to nasze priorytety.

Nauczyliśmy się także doceniać lokalną żywność i starać się jeść jak najwięcej lokalnych potraw. Dla zabawy staramy się jadać w jednej chińskiej restauracji w każdym kraju, który odwiedzamy. To absolutnie niesamowite, jak różne jest chińskie jedzenie na całej planecie.

TWÓRCZ NIEZAPOMNIANE CHWILE

Możesz zrobić 10 000 zdjęć podczas wakacji, spieszyć się od jednej atrakcji do drugiej, ale w sercu będziesz pamiętać, jak tworzyłeś niezapomniane chwile.

Dla mnie było to np. Spider Rock w Canyon de Chelly (słyszeliście kiedyś o tym amerykańskim parku narodowym?). Kiedy go zobaczyłem po raz pierwszy, byłem pod wrażeniem tego majestatycznego naturalnego obelisku i pięknego kanionu, w którym się znajduje. Byłem tam jeszcze dwa razy i nadal czuję to samo.

Albo pomyśl o Isla Mujeres, małej wyspie niedaleko Cancun w Meksyku. Na powierzchni Playa Norte jest podobno najpiękniejszą plażą w Meksyku, zawsze jest zatłoczona, a zakotwiczone tam łodzie grają głośną muzykę.

Pod powierzchnią Isla Mujeres jest bardzo spokojna, można po niej spacerować i ma przyjaznych mieszkańców, dobre, autentyczne meksykańskie jedzenie i dobrą kuchnię międzynarodową, a często jest ona bardzo przystępna cenowo.

Isla Mujeres to nasz osobisty raj!

PAKUJ PLECAK, fajkę i ruszamy

Nasz styl podróżowania ewoluował na przestrzeni lat. Obecnie, gdy podróżujemy, pakujemy niewiele rzeczy i zazwyczaj potrzebujemy tylko małego plecaka na osobę – zobacz mój [Podróżujące ŚwiatłoPrzewodnik](#).

Za pomocą tego przewodnika chcę zapewnić Ci wartość i pomóc Ci zaplanować własne relaksujące wakacje, których celem będzie tworzenie niezapomnianych chwil!

Jeśli masz jakieś pytania lub uwagi, skontaktuj się ze mną.